

Kázeň z ev. Služ. Božích v Bratislave (NK) 29.3.2024, 8.30/10.00 (VP);

Veľký piatok, ES: 93, 116, 83, 110, A 26; Žalm 22, 5.7-9.23-25;

evanjelium: Marek 15,

25 - 39 / **PAŠIE**

Oslovenie na úvod Služieb Božích:

Veľkonočné sviatky pre nemálo ľudí nie sú iným, ako len predĺženým víkendom, vítanými dňami pracovného voľna. **To, že sa nám Pán Boh prihovára** cez kázané slovo, texty Písma svätého a cez svätú Večeru, žiaľ **mnohým zovšednelo**.

A tak sa Boh niekedy odmlčí. Jeho mlčanie môže byť Božím smútkom, inokedy trestom. Alebo sa ticho, vzniknuté Božím mlčaním, stane prostriedkom, v ktorom Pán môže konečne účinne prehovoriť.

Vitajte na veľkopiatočných Službách Božích.

Verím, že sme tu preto, lebo máme záujem, aby sa nám Boh ozval, že Ho i dnes túžime počuť a dať sa Ním osloviť. A to aj za cenu rizika, že keď sa nám Pán Boh prihovorí, môže nám to rozhádzať život, ktorý nám vyhovuje - že bude treba všeličo zmeniť, zanechať, konať inak. (Inšpirované Jindřichom Halamom:

Boží mlčení - in: A stalo se slovo... (sborník - knižnice SPEKu sv. 17, vyd. EMAN, Benešov 2012)

V súvis s opustenosťou za nás trpiaceho Pána Ježiša na kríži, sme dnes pozvaní o tom premýšľať.

Tieto Služby Božie začíname v mene Boha: Otca, Syna i Duchu Svätého. Spievajme predspev.

Marek 15, 34: „O deviatej hodine zvolal Ježiš silným hlasom: Eloi, Eloi, lama sabachtani? to je v preklade: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“

Milí bratia a milé sestry!

Stalo sa, že v rozhovore s rodinou pred pohrebom ma pozostalí požiadali, aby na rozlúčke s ich blízkym zaznel 23. žalm. Jeden z najznámejších žalmov, v ktorom sa píše: „Hospodin je môj pastier. ... Keby som kráčal hoci temným údolím, nebojím sa zlého, lebo Ty si so mnou (Ž 23, 1.4) alebo ako to starší poznáme z Kralickej Biblie: „Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebuduť se báti zlého, nebo ty se mnou jsi.“ - Krásne slová vyznania viery v preťažkej chvíli.

Aj v prípade zomierajúceho Ježiša sa zdá, že by bolo primeranejšie, keby sa modlil slovami tohto - 23. žalmu, a nie žalmu 22.: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“

Pán Ježiš sa však na kríži modlil práve 22. žalm. **Zomieral tak, ako mnoho spravodlivých pred Ním: opustený Bohom.** Mnohí tak skonávajú dodnes. Je to do neba volajúce.

No práve o to ide, že **Ježiš volá do neba. Hoci sa cíti opustený Bohom, volá Ho.** Už na Zelený štvrtok v Getsemanskej záhrade tušil, čo Ho čaká. Začal sa desiť a cítiť úzkosť. Bol na smrť smutný. Prosil: „*Otče, Tebe je všetko možné; odvráť odo mňa tento kalich*“ (Mk 14, 33 - 36). Na kríži volá: „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?*“

Ježiš je skutočný - pravý človek. Hoci bol Božím Synom, od svojho nebeského Otca **nemal nijakú rodinnú protekciu „zhora“.** Nemal lepšie podmienky ako my ľudia. Naopak, horšie. **Netrpel zdanlivo.** Jeho zápas v Getsemane a na kríži nebolo náročné divadelné predstavenie, po ktorom by sa Ježiš šiel osprchovať a dal si v bare niečo dobrého. Bola to agónia. Skutočnosť plná bolesti tela i duše. **Poslušný Boží Syn, ktorý nikdy neopusti Boha, ktorý nikdy neporušil vôľu svojho nebeského Otca, teraz intenzívne zažíva Jeho neprítomnosť** a volá: „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?*“

Ježišov výrok nie je kapituláciou v zmysle: Som v koncoch. **Nie je rezignovaným konštatovaním:** „Ľudia, Pán Boh ma opustil, už

nemá zmysel v Neho veriť, neoklamávajúte sami seba.“ Ničím takým Ježišove slová nie sú. Ved' **On sa neprihovára ľuďom pod krížom, ale k Bohu,** volá do neba. Síce s výčitkou a protestom, ale **nie ako človek, ktorého úsilie stroskotalo,** ale ako Ten, kto hľadá zmysel a riešenie situácie, v ktorej sa ocitá.

Spravodlivý, nevinne trpiaci **Ježiš, sa nemodlí svojimi vlastnými slovami,** ale slovami z biblickej modlitebnej knihy - Žalmov, pochádzajúcimi z úvodu 22. žalmu.

Na Ježišovi vidíme, že modliť sa slovami iných - tkp. z modlitebnej knihy - nie je menej zbožné, ako sa Bohu prihovárať svojimi vlastnými slovami. Pán Ježiš Kristus sa modlil na kríži 22. modlitbu z biblickej knihy Žalmov. No **Jeho modlitba bola autentická,** čo evanjelista Marek naznačil tým, že ju úctivo ponechal v jazyku, ktorým Pán Ježiš hovoril - v aramejčine.

Ľudí, ktorí sa pýtajú: **Ako sa máme modliť?** Ježiš na kríži povzbudzuje, aby sa modlili **úprimne a pravdivo. To je najpodstatnejšie.** Inak sa môžeme modliť nahlas i potichu; krátko i dlhšie, sami aj spolu s druhými; svojimi slovami i naučenými modlitbami.

Je skvelé modliť sa vlastnými slovami - a povzbudzujem vás k tomu - ale dobré je ovládať aj pevne formulované modlitby. Tie sa nám môžu stať „železnou zásobou“ a v náročných chvíľach,

v ktorých nám chýbajú slová, nám pomáhajú nepretrhnúť kontakt s Bohom. Môžu to byť modlitby z Biblie. Napr:

- Vo svojej pravde veď a vyučuj ma, lebo Ty si Boh mojej spásy, na Teba dennodenne očakávam. (Ž 25, 5 ... Dávid)

- Bože, buď milostivý mne hriešnemu! (L 18, 14 ... publikán)

- Zmiluj sa nado mnou Pane. ... Pane, pomôž mi! (Mt 15, 22.25 ... Kanaánka).

Ale aj iné, nepochádzajúce zo Svätého písma:

- Bože,

daj mi pokojnú myseľ, aby som prijal veci, ktoré zmeniť nemôžem.

Daj mi silu, aby som zmenil veci, ktoré zmeniť môžem.

A daj mi múdrosť, aby som rozlíšil jedno od druhého.

Alebo: • Daj mi čistú myseľ, aby som Ťa videl,
daj mi pokornú myseľ, aby som Ťa počul,
lásku, aby som Ti slúžil,
vieru, aby som v Tebe zostával.

Či: • Pane, pomôž, aby
v podstatných veciach vládla medzi nami
jednota,
v nepodstatných sloboda a vo všetkom láska.

Spravodlivý, nevinne trpiaci Ježiš, sa nemodlí svojimi vlastnými slovami, no modlí sa úprimne a pravdivo. **Toho, ktorý na Neho dopustil hrozné utrpenie, Ježiš neoslovuje: „Hej, Ty**

hore!...“, ale nazýva Ho svojim Bohom. A čaká od Neho, že Ho vyslobodí ako autora 22. žalmu, slovami ktorého k Bohu volá.

To jasne dosvedčuje, že **ani vo chvíli, keď vrcholí Ježišova opustenosť, Pán Ježiš nerezignuje, obracia sa k Bohu, navzdory tomu, že je „mimo signál“**, že spojenie s Ním sa v danej chvíli zjaví byť stratené.

Svätíme Veľký piatok. Deň, keď si obzvlášť uvedomujeme, že **Ježiš je Bohom opustený pre náš hriech, ktorý nesie ako Boží Baránok, aby sme vedeli, že nikdy nie sme Bohom opustení. Ježiš visel na kríži opustený, aby sme si ani v najťažších chvíľach nemuseli zúfať.** V súžení môže byť pomocou uvedomiť si, že nie som sám, kto trpí a nie som ani prvý, kto sa nazdáva, že ho Boh opustil.

Ľudia, ktorí v Boha neveria, nemôžu dôjsť k poznaniu, že ich Boh opustil. Veď opustiť nás môže len ten, kto bol až dosiaľ s nami.

Potrebujeme sa poctivo pýtať: **Nie sme to my, ktorí opúšťame Boha, ktorí Ho nechávame zmiznúť z nášho života, ktorí Ho umlčujeme hukotom svojich myšlienok, informácií, produktov, svojimi hádkami a zbraňami?**

Ježiš bol jediný, kto Boha nikdy neopustil.

Boha neopúšťa ani keď pre našu spásu trpí na kríži Hoci v ničom nepocituje Božiu prítomnosť,

napriek tomu sa Bohu prihovára, volá na Neho, aby Pán Boh počul Jeho nárek. **Verí, že nevolá do prázdneho neba.**

Zásadný moment biblického rozprávania o volaní spravodlivého, nevinne trpiaceho Ježiša na kríži k Bohu je, že tam, **KDE SA CÍTIME BYŤ OPUSTENÍ BOHOM AJ ĽUĎMI, VEDĽA SEBA NACHÁDZAME JEŽIŠA.** Jeho, ktorý **berie na seba opustenosť Bohom, aby nás ušetril opustenosti Bohom - aby sme mali istotu: Pán ma nikdy neopustí: v živote, ani v smrti - nech sa deje čokoľvek.**

Na severe Litvy (pri meste Šiauliai) sa nachádza **Krížový vrch.** Ide o nevysoký pahorok, na ktorom stoja tisíce krížov. Zvyk stavať kríže na tomto mieste súvisí s povstaním roľníkov proti ich pánom pred temer 200 rokmi. Kríže bolo vztýčené na pamiatku nezvestných obetí povstania. Krížový vrch sa stal pútnickým miestom, ktoré bolo v období Sovietskeho zväzu opakovane zničené buldozérmi a vypálené. Miestni veriaci ho zakaždým obnovili. Kríže sa stali symbolom vzbury proti mocným i nádeje v Bohu. **Na niektorých väčších krížoch je zavesených aj niekoľko malých krížov.** Celkovo sa ich na Krížovom vrchu nachádza vraj okolo stotisíc.

S Veľkým piatkom sa spája iný Krížový vrch. Nazýva sa Golgota. Bol to nevysoký pahorok za

mestom Jeruzalem, ktorý je dnes súčasťou mesta. Stáli na ňom „len“ tri kríže. Na jednom z nich bol ukrižovaný Ježiš. **Opustený Bohom, aby sme my, hriešnici, nemuseli byť Bohom opustení, ale ako milované Božie deti našli cestu do Božej blízkosti.**

Kto v oľutovaní svojho sebeckta a omylov vystúpi na Golgotu - príde ku Kristovmu krížu a vierou prijme záchranu od Pána Ježiša - s tým to už nemusí ísť „z kopca“. Vďačne prijímajúc Kristovu obeť môže duchovne rásť a raz z milosti prísť do domova, ktorý prichystal Pán všetkým, ktorí nepohrdli Jeho láskou. **ZAVES NA PÁNA SVOJ KRÍŽ.** Amen.

S použitím: Nico ter Linden: Povídá se... podle Marka a podle Matouše (vyd. EMAN, Benešov 2009); Jiří Mrázek: Markovo evangelium 9 - 16 (vyd. Jan Keřkovský - Mlýn, Jihlava 2019); Jan Štefan: Pane, ke komu bychom šli? (vyd. Kalich, Praha 2018); Ludovít Fazekáš: Syn člověka (vyd. Združení Ježíš pro každého, Levice 1992); Miroslav Heryán: Evangelium podle Marka II. díl, Výchovný odbor při Synodní radě CCE, Praha1950) a s myšlienkami M. Kriesera: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**